

Laidiens: 06.06.2003., Nr. 85

Ministru kabineta noteikumi Nr.291

Rīgā 2003.gada 3.jūnijā (prot. Nr.32 31.§)

Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem

Izdoti saskaņā ar Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 17.panta pirmo daļu

I. Vispārīgais jautājums

1. Noteikumi nosaka prasības, kas jāievēro sociālās aprūpes, sociālās rehabilitācijas un sociālā darba pakalpojumu sniedzējiem (turpmāk — sociālo pakalpojumu sniedzējs):

- 1.1. vispārīgās prasības sociālo pakalpojumu sniedzēju darbībai;
- 1.2. prasības, kas sociālo pakalpojumu sniedzējiem jāievēro pakalpojumu sniegšanas procesā;
- 1.3. prasības, kas noteiktas pakalpojumu sniegšanas vietai, ja attiecīgais pakalpojums netiek sniegts klienta dzīvesvietā.

II. Vispārīgās prasības sociālo pakalpojumu sniedzēju darbībai

2. Lai optimāli apmierinātu klienta vajadzības, sociālo pakalpojumu sniedzējs nodrošina:

- 2.1. informācijas pieejamību par sociālo pakalpojumu sniedzēja mērķiem, uzdevumiem, funkcijām un organizatorisko struktūru;
- 2.2. atbilstošu skaitu darbinieku (nepieciešamo darbinieku skaitu nosaka sociālā pakalpojuma sniedzēja institūcijas vadītājs vai augstāka institūcija pēc sociālo pakalpojumu sniedzēja institūcijas vadītāja priekšlikuma) ar attiecīgu izglītību (darbinieki, kuriem ir atbilstoša profesionālā izglītība vai kuri ir apguvuši labklājības ministra apstiprinātu mācību programmu);
- 2.3. vienmērīgu un racionālu darba uzdevumu sadali starp darbiniekiem;
- 2.4. regulāru kvalifikācijas celšanu katru gadu darbiniekiem, kuri strādā ar klientiem:
 - 2.4.1. institūcijas vadītājam un sociālajam darbiniekam — ne mazāk par 24 stundām gadā;
 - 2.4.2. sociālās palīdzības organizatoram, sociālajam aprūpētājam un sociālajam rehabilitētājam — ne mazāk par 16 stundām gadā;
 - 2.4.3. aprūpētājam — ne mazāk par astoņām stundām gadā;
 - 2.4.4. pārējiem darbiniekiem — atbilstoši nepieciešamībai;
- 2.5. sociālo pakalpojumu sniedzēja uzturēšanai nepieciešamo resursu piesaisti;

2.6. finansējuma racionālu un efektīvu izlietojumu;

2.7. darba aizsardzības, vides drošības, ugunsdrošības un higiēnas prasību ievērošanu;

2.8. ar klientu saistītās informācijas iegūšanu, lietošanu un glabāšanu atbilstoši ierobežotas pieejamības informācijas statusam;

2.9. klienta privātās dzīves neaizskaramību;

2.10. klienta funkcionālo spēju novērtēšanu.

3. Sociālo pakalpojumu sniedzējs nodrošina iespēju klientam vai viņa likumiskajam pārstāvim iesniegt sūdzības vai sniegt mutiskus vai rakstiskus priekšlikumus par sociālo pakalpojumu sniedzēja darba uzlabošanu, kā arī izskata un izvērtē iesniegtos priekšlikumus un sūdzības.

4. Sociālo pakalpojumu sniedzējs nodrošina klientam informāciju:

4.1. par sociālo pakalpojumu sniedzēja darba organizāciju;

4.2. par sniedzamajiem pakalpojumiem, to mērķiem un saņemšanas iespējām;

4.3. par katra pakalpojuma cenu un samaksas kārtību.

5. Sociālo pakalpojumu sniedzēja institūcijas teritorijā vide ir piemērota personām ar pārvietošanās grūtībām.

6. Sociālo pakalpojumu sniedzējs nodrošina klientiem un apmeklētājiem uzgaidāmo telpu ar sēdvietām un iespēju izmantot sanitāro telpu.

III. Prasības pašvaldību sociālajam dienestam

7. Pakalpojumus pašvaldību sociālajā dienestā nodrošina:

7.1. dienesta vadītājs ar augstāko izglītību un zināšanām sociālajā darbā;

7.2. sociālais darbinieks ar augstāko izglītību;

7.3. citu profesiju darbinieki atbilstoši Profesiju klasifikatorā noteiktajām prasībām.

8. Pašvaldību sociālā dienesta darbinieki nodrošina, lai klients tiktu apkalpots un risinājumi rasti iespējami īsākā laikposmā, ievērojot šādus nosacījumus:

8.1. tūlītēja apkalpošana klienta ierašanās dienā vai vienošanās par atkārtotas tikšanās laiku un vietu;

8.2. problēmas izskatīšana un lēmuma pieņemšana normatīvajos aktos noteiktajos termiņos;

8.3. pakalpojumu saņēmēju reģistrēšana un pakalpojumu sniegšana rindas kārtībā, ja pakalpojumu nevar nodrošināt uzreiz;

8.4. ar klienta apkalpošanu saistīto dokumentu apkopošana, izveidojot klienta lietu, kurā iekļauj:

8.4.1. klienta iesniegumu;

8.4.2. informāciju par pieņemto lēmumu;

8.4.3. citus dokumentus, kas nepieciešami klienta apkalpošanai.

IV. Prasības bērnu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijām

9. Bērnu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija (turpmāk — bērnu aprūpes institūcija) nodrošina bērniem bāreņiem, bez vecāku gādības palikušiem bērniem un bērniem invalīdiem diennakts aprūpi, dzīvesvietu, sociālo rehabilitāciju, kā arī veicina bērna un ģimenes atkalapvienošanos vai jaunas ģimenes iegūšanu.
10. Ja bērnu aprūpes institūcijā ievietotajam bērnam nav iecelts aizbildnis, bērna aizbildņa pienākumus veic institūcijas vadītājs.
11. Pakalpojumus bērnu aprūpes institūcijā nodrošina:
- 11.1. sociālie darbinieki ar augstāko izglītību sociālajā darbā;
 - 11.2. sociālie aprūpētāji ar atbilstošu izglītību vai zināšanām sociālās aprūpes darbā;
 - 11.3. praktizētājus mūsu reģistrā reģistrētas medicīnas māsas;
 - 11.4. aprūpētāji ar zināšanām aprūpes darbā;
 - 11.5. citu profesiju darbinieki atbilstoši Profesiju klasifikatorā noteiktajām prasībām.
12. Bērnu aprūpes institūcijas vadītājs nodrošina darbinieku izglītošanu bērnu psiholoģijas, saskarsmes un bērnu tiesību jautājumos.
13. Bērnu aprūpes institūcija kārtos ar bērna juridisko statusu saistītos jautājumus:
- 13.1. iekārto bērna personas lietu, kurā ir šādi dokumenti:
 - 13.1.1. bērna dzimšanas apliecības oriģināls;
 - 13.1.2. dokumenti, kas pamato bērna ievietošanu attiecīgajā institūcijā;
 - 13.1.3. dokumenti, kas apliecina bērna juridisko statusu;
 - 13.1.4. ziņas par bērna vecākiem, brāļiem un māsām;
 - 13.1.5. ziņas par bērna veselības stāvokli;
 - 13.2. sadarbojas ar citām institūcijām, lai saņemtu nepieciešamos dokumentus.
14. Bērnu aprūpes institūcijā bērnam ir nodrošināts atbalsts viņa problēmu risināšanā.
15. Bērnu aprūpes institūcijā ir nepieciešamie apstākļi bērna vispusīgai attīstībai:
- 15.1. nodarbībām piemērotas telpas un atbilstošs inventārs;
 - 15.2. teritorija ir piemērota aktīvai atpūtai;
 - 15.3. bērniem ir iespēja apmeklēt kultūras un sporta nodarbības un pasākumus, kā arī iesaistīties sabiedriskajās aktivitātēs ārpus institūcijas;
 - 15.4. nodrošinātas saskarsmes iespējas ar vienaudžiem, vecākiem un radniekiem gan institūcijā, gan ārpus tās.
16. Lai sekmētu izglītības iegūvi, bērnu aprūpes institūcija bērnam nodrošina:
- 16.1. iespēju apmeklēt individuālajām vajadzībām un spējām atbilstošu izglītības iestādi;
 - 16.2. nepieciešamos mācību līdzekļus un piederumus;
 - 16.3. piemērotu vietu vai telpu mājas darbu veikšanai un palīdzību to sagatavošanā.
17. Bērnu aprūpes institūcijā bērnam ir nodrošināta iespēja apgūt šādas sadzīves un pašaprūpes iemaņas:

- 17.1. personiskās naudas izlietojuma plānošana;
- 17.2. iepirkšanās un citu sadzīvē nepieciešamu iemaņu iegūšana;
- 17.3. dzīvojamo telpu un teritorijas uzkopšana;
- 17.4. apģērba mazgāšana, gludināšana un apavu kopšana;
- 17.5. ēdiena gatavošana.
18. Bērnam ir nodrošināta neatliekamā medicīniskā palīdzība jebkurā diennakts laikā, reģistrācija pie ģimenes ārsta un bērna vajadzībām atbilstoša veselības aprūpe.
19. Bērnu aprūpes institūcija atbilstoši bērna vajadzībām nodrošina viņam nepieciešamos tehniskos palīgīdzekļus normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.
20. Bērnu aprūpes institūcija bērnu nodrošina ar viņa dzimumam un gadalaikam piemērotiem apaviem, apģērbu, gultas piederumiem un gultas veļu, kā arī ar dvieļiem un personīgās higiēnas priekšmetiem.
21. Bērnu aprūpes institūcija nodrošina bērna apģērba un apavu individuālu lietošanu, kā arī to atdošanu atpakaļ lietotājam, ja apģērbu un apavus mazgā vai kopj centralizēti.
22. Bērnam ir nodrošināta viņa vecumam un veselības stāvoklim atbilstoša ēdināšana ne retāk kā četras reizes dienā.
23. Bērnu aprūpes institūcijā ir nodrošināta bērnu uzturēšanās piemērotās telpās:
 - 23.1. vienā istabā dzīvo ne vairāk par sešiem bērniem, ņemot vērā viņu vecumu, funkcionālo stāvokli un psiholoģisko saderību;
 - 23.2. istabas aprīkojums un iekārtojums atbilst bērna vecumam un funkcionālajam stāvoklim.
24. Bērnu aprūpes institūcijā ir iekārtotas sanitārās telpas atbilstoši bērna vecumam un funkcionālajam stāvoklim.
25. Bērnu aprūpes institūcijā ir noteikta kārtība, kādā bērns, ja nepieciešams, tiek izolēts un uzraudzīts atbilstoši Bērnu tiesību aizsardzības likuma normām.

V. Prasības pieaugušo ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijām

26. Pieaugušo ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija (turpmāk — pieaugušo aprūpes institūcija) nodrošina pensijas vecuma personām, kā arī I un II grupas invalīdiem diennakts aprūpi, sociālo rehabilitāciju un pastāvīgu dzīvesvietu.
27. Pakalpojumus pieaugušo aprūpes institūcijā nodrošina:
 - 27.1. sociālie darbinieki ar augstāko izglītību sociālajā darbā;
 - 27.2. sociālie aprūpētāji ar atbilstošu izglītību vai zināšanām sociālās aprūpes darbā;
 - 27.3. praktizētājus mūsu reģistrā reģistrētas medicīnas māsas;
 - 27.4. aprūpētāji ar zināšanām aprūpes darbā;
 - 27.5. citu profesiju darbinieki atbilstoši Profesiju klasifikatorā noteiktajām prasībām.
28. Klientam pieaugušo aprūpes institūcijā ir nodrošināts atbalsts viņa problēmu risināšanā.
29. Pieaugušo aprūpes institūcijā ir nepieciešamie apstākļi, lai klients varētu saturīgi pavadīt laiku:

29.1. ir atpūtai un nodarbībām piemērotas telpas un atbilstošs inventārs;

29.2. tās teritorija ir piemērota atpūtai;

29.3. klientiem ir nodrošināta iespēja apmeklēt kultūras un sporta nodarbības un pasākumus, kā arī iesaistīties sabiedriskajās aktivitātēs ārpus pieaugušo aprūpes institūcijas;

29.4. tikties ar draugiem, ģimenes locekļiem un radniekiem.

30. Pieaugušo aprūpes institūcijā klientam atbilstoši viņa funkcionālajam stāvoklim ir nodrošināta iespēja apgūt šādas sadzīves un pašaprūpes iemaņas:

30.1. personiskās naudas izlietojuma plānošana;

30.2. iepirkšanās un citu sadzīves iemaņu iegūšana;

30.3. dzīvojamo telpu un teritorijas uzkopšana;

30.4. apģērba mazgāšana, gludināšana un apavu kopšana;

30.5. ēdiena gatavošana.

31. Klientam ir nodrošināta neatliekamā medicīniskā palīdzība jebkurā diennakts laikā, reģistrācija pie ģimenes ārsta un klienta vajadzībām atbilstoša veselības aprūpe.

32. Pieaugušo aprūpes institūcija klientam atbilstoši viņa vajadzībām nodrošina nepieciešamos tehniskos palīgīdzekļus normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

33. Pieaugušo aprūpes institūcija klientu nodrošina ar viņa dzimumam un gadalaikam piemērotiem apaviem, apģērbiem, gultas piederumiem un gultas veļu, kā arī dvieļiem un personīgās higiēnas priekšmetiem.

34. Pieaugušo aprūpes institūcija nodrošina klienta apģērba un apavu individuālu lietošanu, kā arī to atdošanu atpakaļ lietotājam, ja apģērbi un apavi mazgā vai kopj centralizēti.

35. Klientam ir nodrošināta viņa vecumam un veselības stāvoklim atbilstoša ēdināšana ne retāk kā trīs reizes dienā.

36. Pieaugušo aprūpes institūcijā ir nodrošināta klientu uzturēšanās piemērotās telpās:

36.1. vienā istabā dzīvojošo personu skaits atbilst normatīvajos aktos noteiktajām higiēnas prasībām sociālās aprūpes institūcijām;

36.2. istabas aprīkojums un iekārtojums atbilst klienta vecumam un funkcionālajam stāvoklim.

37. Pieaugušo aprūpes institūcijā klientam ir nodrošināta iespēja lietot sanitāro telpu. Sanitārā telpa izvietota iespējami tuvu klienta dzīvojamai telpai, un tā ir iekārtota atbilstoši viņa funkcionālajam stāvoklim.

38. Pieaugušo aprūpes institūcijā ir noteikta kārtība, kādā klients, ja nepieciešams, tiek izolēts uz laiku, ne ilgāku par 24 stundām, un uzraudzīts.

39. Pieaugušo aprūpes institūcijā ir apkopoti klienta dokumenti, izveidojot klienta lietu, kurā iekļauti šādi dokumenti:

39.1. pakalpojuma saņemšanas pamatojums;

39.2. invaliditāti apliecinošs dokuments vai dokuments, kas dod tiesības saņemt valsts vecuma pensiju (kopija);

39.3. klienta personīgo mantu pieņemšanas akts;